

NAUJENOS

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

VOL. LXVIII

Price 25c

Chicago, Ill. — Penktadienis, Friday, May 8, 1981

Nr. 91

JAV ISAKĖ LIBIJOS AGENTAMS ISVAŽIUOTI

ALTAS TAUTOS FONDUI PASKYRĖ KETURIS TUKSTANČIUS DOLERIŲ

Amerikos Lietuvių Taryba, remdama VLIKO vykdomus Lietuvos laisvinimo darbus, savo posėdyje balandžio 28 d. paskyrė VLIKO vadovaujamam Tautos Fondui 4,000 dolerių.

Pirm. dr. K. Sidlauskas painformavo apie lietuvių reikalams naudingą pasitarimą su senatorium Dixonu, atvykusiu į Chicago. Inž. Gr. Lazauskas painformavo, kad jau išspausdinti paskelbti ALTO įstatai, leidiniai spausdintys IV laida, leidinio "Lithuania", surinktas leidinys Kongrese pasakytų kalbų apie Lietuvos laisvę. Pranešė apie nusistatymą išleisti Lietuvos genocido albumą, panaudojant a.a. dail. Z. Kolbos surinktą medžiagą.

Dr. L. Krjučelinas painformavo apie baigiamuosius darbus, organizuojant gegužės 14 d. priėmimą Senato rūmuose, šiuo metu Amerikos Balso Lietuvių radio programų 30 metų sukaktį.

Aptarus ALT atėities veikimo gaires, kas darytina tolimesnių Madrido konferencijos eigoj ir po jos. Nuspręsta kelti mintį, kad reikia kovoti ne vien prieš terorizmo apraškas, bet ir prieš Maskvos vykdomą teroro okupuotose kraštuose. Nustatyta stiprinti ryšius su kitomis pavergtomis tautomis.

Aptarta politinės vienybės siekimas tarp lietuvių grupių, svarstyta ALTO organizacijų skaičiaus plėtimo reikalus, priimant konkrečius nutarimus dėl jaunimo organizacijų. Svarstant ALTO finansinius reikalus, išryškėjo, kad jie šimtmet yra dar geresni.

SENATORIUS REMIA LIETUVOS REIKALUS

Naujai išrinktą Illinois senatorių Alan J. Dixon (Dem., Ill.) balandžio 24 dieną jo naujoje įstaigoje Chicagoj aplankė Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas dr. K. Sidlauskas, dr. J. Valaitis ir St. Balzekas, Jr. ALTO delegacija paprašė, kad senatorius Dixon visada tvirtai remtų Pabaltijo valstybių inkorporavimo nepripažinimo politiką, kad stebėtų, jog tos JAV politikos laikytųsi Kongresas ir vyriausybės įstaigos, kad būtų ginamos Lietuvos teisės, nepriklausomybė. Pabrėžė reikalą dėti pastangas, kad Sovietų Sąjunga laikytųsi žmogaus teisių ir laisvo apsisprendimo nuostatų.

KALENDORĖLIS

Gegužės 8: Stanislovas, Dainora, Ašarėlė, Gintė, Sedgalis.
Saulė teka 5:39, leidžiasi 7:56.
Oras: saulėtas, šiltesnis, vakeris.

LIETUVA TURI BŪTI ATZYMĖTA

Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas dr. K. Sidlauskas specialiu raštu atkreipė American Security Council vadovybės dėmesį, kad jų leidžiamame "Washington Report" įdėtas žemėlapis, kuriame neberodoma Lietuva, Estija, Latvija.

Tu leidinių redaktorius Philip S. Cox atsiuntė paaiškinimą, kad atleityje jie stengsis reikiamai išskirti Lietuvos reikalus. (ALTO Informacija)

25 TUKST. CHICAGIEČIŲ SVĖIKINO ASTRONAUTUS

CHICAGO, Ill. — Dvidešimt penki tūkstančiai chikagiečių miesto gatvėse sveikino astronautus Young ir Crippen, trečiadienį atvykusius į Chicago. Jiedu atskrido į O'Hare, buvo atvežti į miesto centrą, sulipo į atvirą automobilį ir be jokios uždangos važiavo, tirštomis miesto gatvėmis. Kai jie "Columbia" erdvėlaiviu nusileido, Kalifornijoje, Mojave aerodrome, juos pasveikino milžiniška minia, bet taip šiltai ir taip draugiškai jų

Senatorius Alan Dixon gana ilgai kalbėjosi su ALTO pirmininku dr. K. Sidlausku įvairiais reikalais.

SALVADORE ATSIKADO KUNIGAS BOURGEOIS

SAN SALVADOR. — Daugeliu nustebino žinia, kad prieš dešimt dienų iš San Salvadoro viešbučio dingęs chikagiečių kunigas Roy Bourgeois trečiadienį pristatė JAV ambasadoje. Policija per tą laiką atidžiai klausinėjo viešbučio tarnautojus, kurie galėjo turėti nuovoką apie kunigo dingimą, bet nieko nepatyrė. Kai prieš savaitę buvo rastas laivonas, pradėjo eiti kalbos, kad tai bus kunigo R. Bourgeois. Kitai šaltiniai sakė, kad vyriausybės kariai tikriausiai jį nužudė, nes jis kelis kartus kritikavo JAV paramą Salvadoro karininkams.

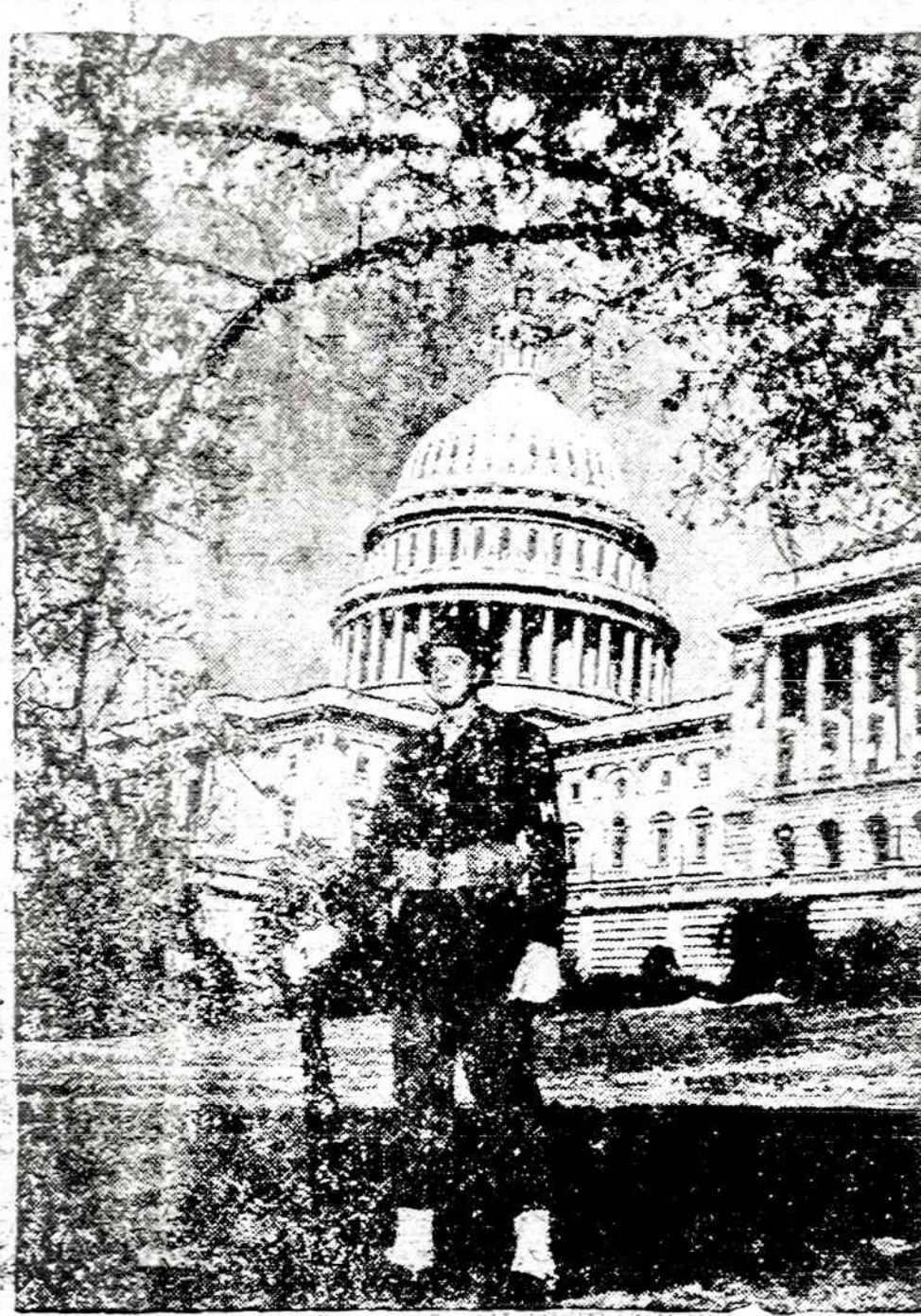
Bet trečiadienio rytą jis pats įžengė į JAV ambasadą, gerokai išvargęs, bet sveikas ir gyvas. Dabar visiems rūpi patirti, kur jis per 10 dienų yra buvęs: Kunigas Bourgeois apgailestavo, kad pilietinis karas Salvadore per 18 mėnesių jau išreikalavo 20,000 gyvybių. Kunigas greitai liks Salvadore, o Salvadoras atsikrės į Chicago.

Sakoma, kad Brežnevas, siųsdamas Suslovą į Varšuvą, nuginėklavo opoziciją Sovietų Sąjungos politbiure.

nesveikino, kaip sveikino miesto centre chikagiečiai. Iš aukštųjų namų leido įvairiaspalvius popieriaus kaspinus ir gatvės ir garsiai rodė savo džiaugsmą milžiniška žygi atlikusiems astronautams.

Niekur aš nebuvau taip šiltai pasveikintas, kaip mane pasveikino Chicagoje, — tarė astronautas Crippen Chicago burmistrui Jane Byrne.

Laukusiems sveikintojams astronautai papasakojo kelis skridimo įspūdžius.

Washingtonė dabar yra sužydėjusios vyšnių. Parkai pilni žmonių, susižavėjusių gamtos grožiu.

ARTEJANT B. SANDS LAIDOTUVEMS Š. AIRIJOJE PRASIDĖJO NERAMUMAI

PIRMOJI AUKA — BELFASTO POLICININKAS

BELFASTAS. — Trečiadienį įvairiose šiaurės Airijos vietose prasidėjo grėsmingi neramumai ryšius su Maize kalėjime mirusiu Bobby Sands, išdavusiu 66 dienas iki mirties. Tą dieną buvo snaperių nušautas Belfasto policininkas, Antram, policininko sužalojo veidą sleros rūgštis suvaidinys. Jis gydomas ligoninėje Londonderryje demonstrantai persovė policininką. Krūtines žaizda yra skausminga, bet gyvybei nepavojinga. Crossmaglen mieste, prie Airijos sienos, snaperiai sužėdė du britus karius. Visur demonstrantai metė į kareivius Molotovo kokteilus, o į kareivius ir į policiją — akmenis, plytalius bei kitus daiktus, parankius metyti.

Sands laidotuvių metu tvarkai ir ramybei palaikyti, Britanijos armijos vadas šiaurės Airijoje lt. gn. Sir Richard Lawson pareikalavo atsiųsti 600 vyrų Spearhead batalioną, kuris yra nuolatiniame parengties slouvyje ir specialiai apmokytas skubios akcijos atvejams. Batalionas buvo atsiųstas, nors Britanijos vladžia ir kariuomenės vadovybė yra įsitikinę, kad šiaurės Airijoje 11,000 kareivių ir 19,000 policijos tarnautojų su daro pakankamą jėgą bet kokioje situacijoje.

Trečiadienio vakare B. Sands kūnas buvo perkeltas iš tėvų buto į St. Luke bažnyčią, esančią skersai gatvės. Karstas buvo padengtas žaliais, baltis ir oranžinės spalvų airių vėliava. Jį lydėjo keturi IRA garbės sargybiniai, paskui karstą ėjo mirusio tėvas John, motina Roseleen ir sesuo Marcella.

Bobby Sands buvo 27 metų amžiaus, du kartus uždaręs

kalėjimą už nelegalių ginklų laikymą, vedęs, vieno IRA dalinio vadas. Maize kalėjime sakoma, kad pasirodė badauti dar apie 100 IRA kalinų. Jie reikalauja:

- laisvės susisiekti su kitais IRA kaliniais;
- 30% sumažinti bausmes;
- nevaržomo pasimatymo su vizituojančiais ir nevaržomo susisiekimo paštu;
- teisės dėti nuosavus drabužius;
- teisės atsakyti dirbti už duotą darbą.

Šiaurės Airijos įgaliotinis H. Atkins pareiškė, kad reikalavimai yra be pagrindo.

BEGINAS TURĖS PLAČIAU PASIAISKINTI

TEL AVIVAS. — Izraelio premjeras M. Begin trečiadienį, netekęs kantrybės, viešai apkaltino Prancūzijos prezidentą Valery Giscard ir Vakarų Vokietijos kancelerį Helmut Schmidt. Beginas pareiškė: — Prancūzijos prezidentas Giscard neturi jokių principų. Už Irako ir Libijos naftą jis pasiryžęs parduoti jiems bet koki, net ir pavojingiausią ginklą. O Vokietijos kanceleris H. Schmidt buvo ištikimas Hitleriui iki pat karo pabaigos.

Beginas labai nepatenkintas kancelerio Schmidt kelione į Saudi Arabiją ir ten jo padarytais pareiškimais. Vis vien Izraelio premjeras, einantis tokias aukštas pareigas, turėtų susivaldyti ir nepristatyti tokių nepažastytų pareiškimais. Dabar bus prievartas už visa tai kiek plačiau išsiaiškinti.

LIBIJOS DIPLOMATAMS DUOTOS PENKIOS DIENOS ISVAŽIUOTI

LEIS PALIKTI EKONOMINĘ MISIJĄ, JEI LIBIJA PRIPAZINŠ TOKIĄ MISIJĄ TRIPOLYJE

WASHINGTON, D.C. — Prezidentas Reaganas trečiadienio popietę nutraukė diplomatinis ryšius su Libijos vyriausybe ir įsakė visiems Libijos diplomatams ir tarnautojams penkių dienų laikotarpyje išvykti iš JAV.

Libijos prezidentas Chadafi praėjusiais metais padarė dideles pakaitas Libijos užsienio atstovybėse ir įsakė jas pavadinti "liaudies biurais". Iki to meto Libijos atstovybėse dirbo diplomatai, prisilaikantieji tarptautinių dėsnių, bet kai Libijos atstovybės tapo pakeistos ir "liaudies biurai", tada diplomatai pradėjo organizuoti terorizmo, reikalingą prezidento Chadafi vidaus politikai. "Liaudies biurai" atstovai pradėjo terorizuoti Libijos piliečius, pajėgusius išvykti užsienį ir gyvenusius Italijoje, Graikijoje ir net Didžiojoje Britanijoje. "Liaudies biurai" atstovai kišosi ir į Libijos piliečių gyvenimą Amerikoje. JAV tuo metu pasitarė su britų vyriausybe ir nutarė uždaryti Chadafi "liaudies biurus" Amerikoje.

Trečiadienio popietę Libijos misijos atstovas Ali Ahmed Houdi buvo pakviestas į Valstybės departamentą, kur sekretoriaus A. Haig' pavaduotojas Walter Stoessel pranešė vyriausiam Libijos diplomatu, kad trečiadienį JAV nutraukia diplomatinis santykius su Libija, nes "liaudies biurai" ne tik nesilaiko tarptautinių diplomatinių taisyklių, bet ir organizuoja teroro veiksmus. Be to, sekretoriaus pavaduotojas Stoessel davė Libijos atstovui Houderi penkis darbo dienas išvykti iš JAV ir išsivežti visus tarnautojus ir jų šeimas.

JAV perka Libijoje 10% Amerikos reikalingos naftos. Jeigu Libijos vyriausybė leis Tripolyje laikyti ekonominę misiją, kuri atsiskaitys už perkamą naftą, tai JAV bus dėkingos. Jeigu Libija neleis tokios misijos laikyti Tripolyje, tai JAV apsisė ir be jos. Diplomatinis santykių nutraukimas neturėtų reikšti Libijos naftos pardavimo nutraukimo. JAV yra pasirašiusios ir toliau pirkti Libijos naftą.

Libijos atstovas Houderi, gavęs iš Valstybės departamento minėtą pranešimą apie diplomatinių santykių nutraukimą, labai apgailestauja, nes Libija visą laiką norėjusi draugių santykių su JAV. Libija turės vykdyti Valstybės departamento nurodymą, bet pats Houderi apgailestauja, nes jis asmeniškai noris kuo geriausių santykių. Šia proga sekretoriaus pavaduotojas Stoessel priminė Libijos atstovui, kad praėjusiais metais gegužės mėn. gausia ginklų Libijos vyrų įsiveržė į JAV atstovybę Tripolyje, viską sunaikino, o vėliau suėdino. Balandžio mėn. pabaigoje po-

MIRĖ VEŽIKŲ UNIJOS PIRMININKAS

LA JOLLA, Cal. — Trečiadienį mirė vežikų unijos pirmininkas Frank E. Fitzsimmons. Manoma, kad jo mirtis sukels didelį nerimą vežikų unijoje, nes šios unijos pirmininko pareigos yra labai svarbios, unija turi 2.3 milijono narių. Į pirmąją vietą Fitzsimmons netiesiogiai išklė tuometinis vežikų unijos pirmininkas James R. Hoffa, kada 1967 metais jį parinko savo pavaduotoju. Hoffa tais pačiais metais buvo teismo apkaltintas ir pasiūstas į kalėjimą; tada Fitzsimmons buvo išrinktas pirmininku.

Pastaruoju metu Fitzsimmons ir kiti unijos pareigūnai turėjo kelių kartų išsiskirti Telsinumo ir Darbo departamentuose dėl netvarkos unijos pensijų fondo. Unija buvo išskolinusi daug pinigų sukečiams, iš kurių nebuvo jokios vilties tuos pinigus atgauti. Naujuoju vežikų unijos pirmininku numatomas Roy L. Williams iš Kansas City, Mo.

JAPONIJA GYNYBAI SKIRIA MAŽAI PINIGŲ

WASHINGTON, D.C. — Trečiadienį į Washington atvyko Japonijos premjeras Zenko Suzuki oficialiam vizitui. Ta proga aukštas administracijos pareigūnas pareiškė, kad japonai dabar padidino savo gynybos biudžetą, tačiau akivaizdoje Sov. Sąjungos grėsmės, tai nepakanka.

Ketvirtadienį buvo premjero iškilmingas sutikimas prie Baltųjų Rūmų. Prez. Reaganas gyvė laisvę mylinčią japonų tautą ir gerus jos santykius su amerikiečiais. Po iškilnių premjeras Suzuki buvo pakviestas į Baltuosius Rūmus pirmiesiems pokalbiams. Manoma, kad Japonija įsipareigos praplėsti laivyno ir aviacijos veiklą.

Pranešama, kad Kolumbijoje galima pirkti gramą kokaino už 25 dolerius.

Icija suėmė 17 metų meksikietį E. A. Tatoja, pasamdytą nužudyti Libijos studentą Faisal Zagalli, b studijuojantį Colorado universitete. Studentas Zagalli yra priešingas prezidento Muammar Chadafi politikai, todėl buvo pasamdytas meksikietis jį nužudyti.

Dabartinis metu Libijoje gyvena apie 2,000 amerikiečių, daugumojė dirbančių Libijos naftos pramonėje, bet JAV atstovybė negali teikti jiems reikalingos diplomatinės protekcijos.

Libijos atstovas Houderi, išėdamas iš Valstybės departamento, pakartotinai pažymėjo, kad noris draugių santykių su JAV.

Socialinis draudimas ir aprūpinimas

V metai Gegužės 8, 1981 — 19 (182)
Redaguoja PRANAS ŠULAS
Klausimus ir medžiagą siųsti: 4436 So. Washtenaw, Chicago, IL 60632

COOK APS. TAR. PIRM. DUNNE SUKRITIKAVO GUBERNATORIAUS THOMSONO PAGALBOS APRIBOJIMO PLANĄ

Cook Apskritis Tarybos pirmininkas George Dunne ir komisisionierius John Stroger Jr. kritiko pirmą, praeitą trečiadienį kritikavo gubernatoriaus Thomsono planą apriboti iki \$400 už dieną atlyginimą už ligoninės kaštus Medicaid pacientų, kaip dalinį savo biudžeto pasiūlymą.

Hyal Medical Centro vadovas Liston Witherill taip pat pareiškė nuo savęs pridėjo, kad toks planas gali išsaugoti neigiamą veiksmą Cook apskrities pajamas. G. Dunne dar pridėjo, kad toks apribojimo planas turės neigiamos įtakos į privačių ligoninių sektorių; privacios ligoninės mažiau priimanės Medicaid pacientus, kurių didesni skaičiai jos persių į Cook apskrities ligoninę.

J. Stroger spaudos atstovams pasakė, kad toks apribojimas gali išsaugoti atvirkstinį efektą, gi George Dunne prieisreiskė baime, sakydams, kad gubernatoriaus Thomsono akcija gali išsaugoti neigiamą privačių ligoninių Medicaid pacientų aptarnavimą; pastarosios ligoninės daugiausia siūsiuancios. Cook apskrities ligoninė, kuri šiuo metų ir taip upekrkrauta.

Koresp. Kyb. Pranas

VYRESNIO AMŽIAUS ŽMONĖS LABAI GERAI APTARNAUJAMI FANTUS KLINIKOSE

Chicago lietuvių spaudoje teko užtikti kelis kartus žinutį, kad šio miesto kai kurie se kliniose pensininkai gauna netinkamą medicinos palavimą.

Mūsų skyriaus korespondentas sutiko pensininką Frankį X-są, kuris papasakojo kaip jis gavo greitą medicinos pagalbą. Leiskim jam pačiam kalbėti.

—Kai aš parkritau gatvėje, pasijutau, kad lūžtelėjau ranką. Patekau į Cook apsk. ligoninės greitos pagalbos skyrių.

Gydytojas nustatė kairės rankos lūžimą ir pasiuntė į XR skyrių persvietimui. Gydytojas patikrins nuotrauką, tuojau pasiuntė į Fantus kliniką. Ten gydytojas ranką sugipsavo ir liepė man pasirūšus ranką nešioti 9 savaites.

— Kai nuėjau paskirtą dieną į Fantus kliniką, mane vėl persvietė, padarė XR nuotrauką. Gydytojas patikrins nuotrauką, pasakė, kad viskas yra tvarkoje ir nuėmė 9 savaites išnešiotą gipsą.

Kaimynas Olikas

ŠIEK TIEK DUOMENŲ APIE SOC. SEC. PENSININKŲ SKAICIAUS DIDĖJIMĄ

Chicago Tribune kolumnistas Dan Dorfer pasakė, kad per 10 metų nuo dabar esančių Soc. Sec. pensininkų 33 milijonų, per ateinančius 19 metų, jų skaičius padidės iki 39 milijonų (1989 m.).

Fairfield tyrimų agentūros analizė randa, kad po 16 metų, išeinantieji poilsin asmenys atsidurs tokiu sunkion finansinė būklėn, jog būsiu lyg atsidurę karštame vandenyje.

Tyrimų duomenys rodo, kad 8 iš 10 pensininkų pagėdavo, kad jie persikeltų į mažiau kainuojančius pietų ir pietvakarių rajonus.

Kaip žinoma, Soc.Sec. išmokos (benefitai) priklauso nuo išdirbo laiko padengime darbe; išmokos svyrus nuo \$153 (pavieniui) \$153 — 685 mėn. Vedusių porai nuo \$230 — \$1,360 mėn. Šias išmokas "suėd" krasle siaučianti infliacija.

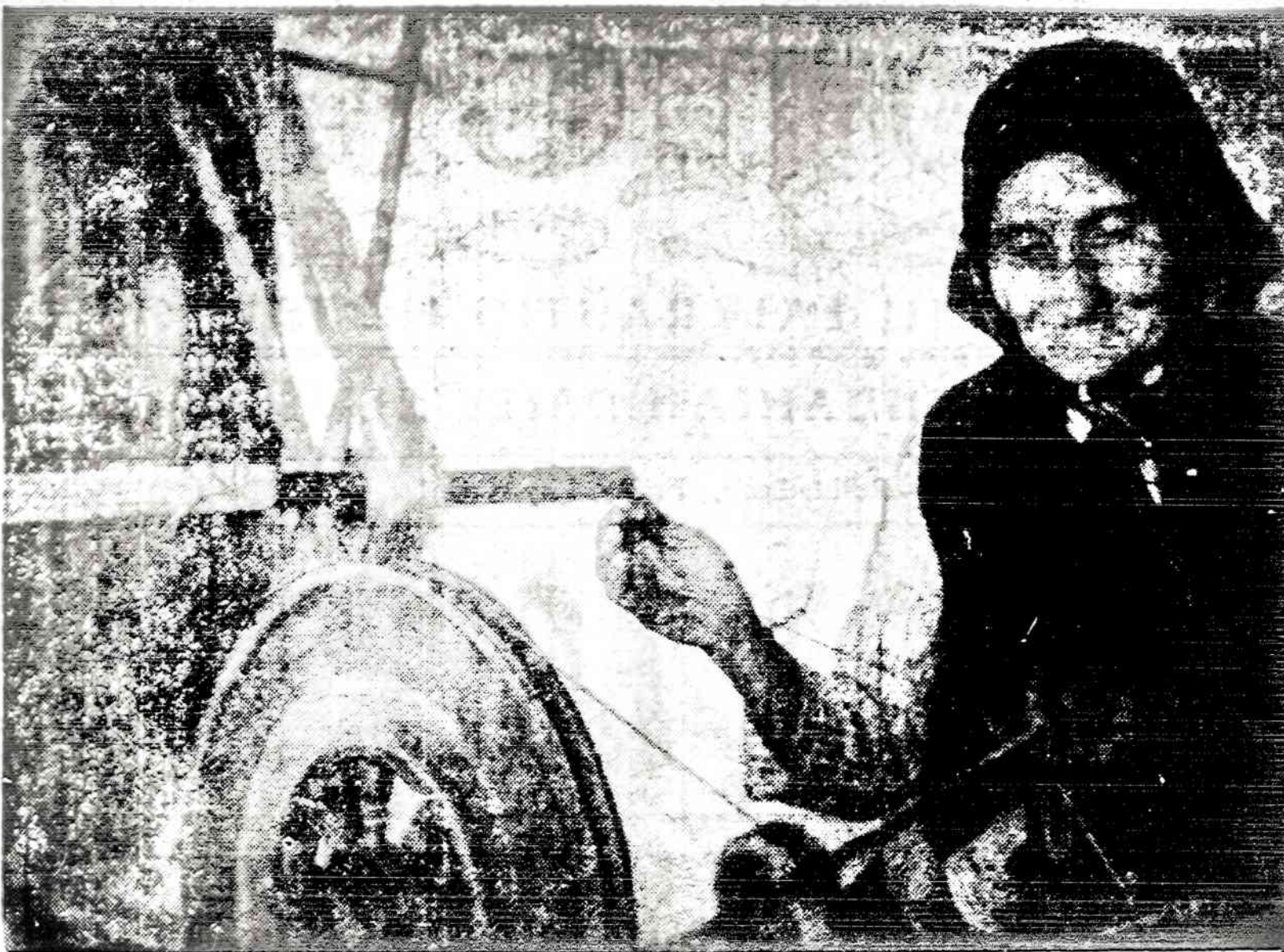
IMIGACIJA Į JUNGTINES AMERIKOS VALSTYBES

Iš viso į JAV-tes nuo 1961 metų iki 1975 metų atvyko 5,257,058 asmenys. Iš šio skaičiaus ūkininkų buvo apie 2,1%, industrijos ir kasyklų darbininkų — 10%, transporto ir komercijos darbininkų — 8,2%; profesionalų ir viešo patarnavimo darbininkų — 10,5%; ir visų kitų užsiėmimų — 57,6%.

(Duomenys: U. S. Imigr. & Natur. Service)

— Besiruošiant į pokylį vyrai išpėja žmonas:

— Tavo dešinės kojines siūlė kreiva.
— Žmona momentaliai ją ištiesė.
— O kaip kairė?
— Tvarkoj, ji be siūlės.

Motina, man saulė tavo veidą mena,
Vargo raukšlės šviečia kaip žvaigždžių keliai,
Visą šitos žemės klaidų kelią mano
Tegu švies man tavo veido spinduliai.

B. Brazdžionis

IŠ PENSININKO PAREIKALAVO DIDELĮ REGISTRACIJOS MOKESTĮ

Chicago pensininkas Sil-vestras S. pasakoja:

— Prieš pusę metų nuėjau į Illinois Universiteto Dentisterijos kliniką, esančią Taylor ir Wood gatvių kampe. Ten iš manęs paėmė už pasikalbėjimą ir patirimą \$1.00 ir išdavė raštelį, kad ateičiau vasaros sezonui prasidėjus. Bal. 26 d. atėjau į klinikos raštinę. Paklausiau registratoriaus, kada bus mano eilė? Rer, tarnautojas patikrins sąrašą, pasakė, mano eilė būsianti liepos mėnesio pradžioje ir pridūrė, kad iš visų (ir seniory) reikalaujamas registracijos mokestis — \$28.00. Aš nustebe, kad reikia įmokėti \$28, tam registratoriui pasakiau, kad privacios dentisterijos įstaigos už patarimą bei vizitą ima tik \$10 — \$15. Registratorius atkirto:

— Illinois U-to dentisterijoje yra valdžios nustatyta tvarka; o jei kam ji nepatinka — eikite pas privatų gydytoją!

Tas pats pensininkas sakė:

— Aš kalbėjau su tokiais pats pacientais, kuriems traukė dantis ir ruošė jiems įdėti protezus. Jie man tvirtino, kad šiais infliacijos laikais viskas 2 — 3 kartus pa-brango, todėl ir privatus dantistai ima didesnius honorarus; pvz., anksčiau už danties ištraukimą tekdavo mokėti \$5 — \$10, o dabar Chicagoje už tą patį darbą reikia dantistui mokėti \$20 — \$25.

Kaimynas J. Valz

DU KART DU, KIEK BUS?

Vengrijoje sunikas vienas profesorius, kuris ginčijo, kad du kart du yra šeši. Pagaliau, prasidėjus kadaro "atodrekinii", profesorius paleidžiamas ir jį paleidamas kalėjimo viršininkas džiugiai pranešė:

— Ponas drauge profesorian, ramtos pa-irodo buvo

teisybė; du kart du yra penki!

— O, ne, — užsispyrė profesorius. Du kart du yra keturi!

RINTAS REIKALAS

— Albertuk, ko verki, kas atsitiko? — bandė mokytoja suraminti ašarojančią mokinę.

— Karolis ir Pranas nusirašė mano išspėstą uždavinį, — lėtai atsakė Albertukas.

— Bet dėl to tau nėra ko verkiti!

— Taigi, kad yra. Mano išspėdymas buvo klaidingas ir jiedu dabar man grąšina...

VISI PATARNAVIMAI

— Tas maištas visiškai sugedęs. — sako restorano lankytojas padavėjui. Padavėjas

ramiai sako:

— Nesvarbu: Greta yra gydytoas, skersai gatvę — aptieka, o už kampo — laidotuvių įstaiga...

KADA BAIGSIS KARAS

Pirmojo pasaulinio karo metu sąjungininkų kariuomenės vadas prancūzų maršalas Foch turėjo savo asmeninį tarną Pierre. Kaip artimiausią ir maršalui asmenį visi klausdavo Pierre, kada baigsis karas.

— Juk tu arčiausiai esi, tu viską turi žinoti, — sakydavo kareiviai.

Pierre kiekvieną kartą prizačėdavo, esą, kai tik maršalas jam pasakys, jis tuojau jiems praneš.

Sykį Pierre pasirodė ir vien iš jo veido buvo matyti, kad žino paslaptį.

— Pagaliau maršalas pasakė...

— Ką-ką jis pasakė?

— Jis atsisuko į mane ir pasakė: "Ką tu manai, Pierre, kada tas karas baigsis?"

ATSAKYMAI

Vengrijoje partiniai laikraščiai (kitokių nėra) skundžiasi, kad fabrikuose per daug dykinėjama. Vakarietis turistis klausia vieno Budapešto darbininko, dėlko niekas pas juos nestreikuoja:

— Dėlto, kad streiko niekas nepastebėtų, — atsakė darbininkas.

— Dėlko jūsų darbo produkija tokia menka?

— Dėlto, kad viešpataujančioji klasė nedirba.

• Tikriausias būdas, kad mažai vaikai nesuterštų drabužių, yra neduoti jų dėvėti.

15,000 ŽMONIŲ WASHINGTON, D.C., PROTSTAVO DĖL NUMATYTOS SOCIALINĖS APDRAUDOS SUMAŽINIMŲ

Washington, D. C. — Gegužės 3 d., prie Baltųjų Rūmų demonstravo apie 15,000 minių žmonių, nešiodami plakatus. Ji protestavo prieš prezidento Reagano administracijos projektuojamą Socialinės apdraudos išmokų (benefity) sumažinimą ir jų mokesčiais apdėjimą.

Šių demonstracijų rengėjai iš anksto prašydami leidimo suruošti šiai eisenai, pasizadėjo, kad dalyviai laikysis tvarkos ir moraliai išreikš protestą, kad Kongresas nepriimtų Soc. Sec. pakeitimų, bloginančių pensininkų padėtį. Pensininkai reiškė savo pageidavimus, kad nesumažintų jų išmokas ir jų pajamų neapdėtų mokesčiais, kad už mokamas bankuose laikomos santaupos, gaunant dividendus, kad jiems nereiktų mokėti už pirmąjį \$1,000 mokesčių.

Jie pabrėžė, kad gaunamos pensijos — mažos, infliacija nuolat kas metai didėja, todėl gaunamų pajamų neužtenka žmoniškai pragyventi.

Jonas Volžaraitis

DAUGIAUSIA ŽMONIŲ I JAV IMIGRAVO IŠ ANGLOS AKSŲ IR LOTYNŲ KRASTŲ

Chicago Tribune, pasirem-damoc U.S. Im. & Nat. Service duomenimis pasakė šią būdingą statistiką, rodančią, kiek žmonių ir iš kokių kraštų per 100 metų imigravo:

Iš Kanados — 4,081,000; iš Norvegijos — 856,000; švedijos — 1,271,000; Airijos — 4,721,000; Didž. Britanijos — 4,882,000; Vokietijos — 6,970,000; Prancūzijos 6,000,748; Austro - Vengrijos — 4,314,000; Italijos — 5,287,000; Graikijos — 648,000; Rusijos (su pavergtais kraštais) — 3,369,000; West Indijos — 1,689,000; Kubos — 397,000; Japonijos — 401,000; Kinijos — 540,000; Meksikos — 2,031,000.

• Juodas kaip puodas.

PRIE TĖVYNĖS AUKURO.

MOTULĖ

O, motina, girdžiu aš tavo malda,
Sapnuoju paliktus namus.
Dažnai prabundu akyse su ašara,
O širdy daros neramu.

Regiu motulės sunkią dalia,
Žilos, prie vartų paliktos.
Kasdien mintyse jį vaidenas,
Kaip sunku man gyvenimo kelius...

Ir mirus esi man gyva,
Atrodai, kokią palikau.
O tavo meilė ir širdis tyra,
Liks nepamiršta, mylimia.

Mama ir tėviškė — motulės mano,
Širdy rusena amžinai.
Praradom jas ir esame našlaičiai,
Plataus pasaulio tremtiniai.

MAMOS NETEKUS

Jau seniai apleidai
Mus, brangioji mama.
Vieniši paliko tėviškės namai,
Prisiminus Tave, ašaros tik rieda,
Esame našlaičiai, mylintys vaikai.

Su pavasario švente ir prisikėlimu,
Prisikels ir mūsų brangi Lietuva.
Sužydės žibuoklės, obelys, purienos;
Skaidu, ten mylimos mamos nėra,

Kasmet gegužų švenčiam Mamos dieną, —
Tai brangi šventė kiekvienos šeimos.
Gyvas ar mirusias mes jas pagerbiam
Ir nuoširdžiai prašom jų palaimos.

Nepamirški, mama, palikti našlaičiai,
Aplankyti mus, kad ir nors sapne.
Dažnai pasiilgę prisimenam Tave,
Esi mums paguoda ligoj ir varge.

(Iš Algirdo Budrecko eilėrašcio rinkinio)

IT'S AMAZING!

IN EARLY GREECE, FARMERS WHO SOLD IMPURE MILK WERE FINED, IMPRISONED AND HAD TO PAY 200M AND BOOED WHILE IN JAIL!

YOU'RE TWO MONTHS BEHIND ON YOUR DENT!

THE COLOR RED DOES NOT MAKE BLUES SINCE THEY ARE COLOR-BLIND AND ALL COLORS SEEM THE SAME TO THEM! IT IS THE COLOR-BLINDNESS OF ANY COLOR THAT BECOMES A BULL!

A VALPARAISO IND. LADY MARRIED AND DIVORCED THE SAME MAN 7 TIMES!

PRECIOUS STONES WERE USED FOR MEDICINE BY THE ANCIENT DOCTORS OF EUROPE SINCE IT WAS BELIEVED THAT THE COSTLINESS OF A REMEDY INDICATED ITS HEALING POWERS!!!

THE BREATH CAN BE HELD FROM 6 TO 8 MINUTES BY FORCED BREATHING...

Nuo 1914 metų

Midland Savings aptarnauja laisvąją ir paskolų reikalus visos mūsų apylinkės. Dėkojame jums už namų parodytą pasitikėjimą. Mes norėtume būti jums naudingi ir ateityje.

Saskaitas apdraustos iki \$40,000.
2657 W. 69 STREET
Chicago, IL 60621
Tel. 923-7490

8929 SO. HARLEM AVE.
Bridgeview, IL 60431
Tel. 598-9400

MIDLAND SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
4040 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILL. 60632
PHONE 254-4470

5 1/2%
Passbook Savings

7 1/2%
4 Years Savings
(Minimum \$500)
Certificate

MENO ŽINIOS

Redaguoja MIKAS SILEIKIS

WALAIČIO-MAČENO PARODA

Gegužės 15 d. Čiurlionio Galerijoje, Inc., 4038 Archer Ave., ruošiamą dailės darbų parodą. Dail. Edwardas Walaitis — akvarelistas, plačiai žinomas kila-taučiams, bet lietuviams gal kiek mažiau. Jis daugelį metų dirbo The Chicago Tribune, kaip savaitgalinių leidinių redaktorius. Dabar išėjęs į pensiją. Laiks nuo laiko Chicago Tribune spausdinti jo paveikslų re-produkcijas iš kelionių, retų rezidencinių architektūros paminklų, atseit — Waler Tower, miesto Landmarks, Meno insti-tuto fasadą ir t. t. Prieš kiek lai-ko jo mėgiamiausias motyvas buvo žąsys, antys, medžiotojai ir pan.

Walaičio darbai spontaniškai atlikti, taiklūs išpūdziai iš pa-ties objekto, neperkrauti nereci-kalingu balastu, dažnai didelio formato, paliekant daug neu-pildyto popieriaus.

Dail. Walaitis gimė Amerikoje. Būdamas trijų metų, tėvų buvo išvežtas į Lietuvą. Tenai jis bai-gė gimnaziją. Amerikon sugrį-žo būdamas jau 17 metų am-žiaus. Čia mokėsi dailės keliuose mokyklose. Dabartinė jo būstinė yra New Buffalo, Mich., bet jis plačiai keliauja. Praeitą žiemą Walaitis praleido Naples, Flori-doje, kur sukūrė nemažai akva-relijų. Daugumą jų išpardavė ten pat. Vos spėjęs atvežti savę darbus į Chicago parodai, viena kažkas tuoj ir nupirko.

Parodą ruošia susitarę su Juo-za Mačena, galima sakyti, ne-tikėtai. Pasirošimui mažai lai-ko beliko todėl, kad Walaitis ką tik grįžo iš Floridos. Tačiau paroda bus, ir Čiurlionio Gale-rijos abi salės bus užpildytos su-kaupu. Katalogas spausdina-

mas, kvietimai ruošiami.

Juozas Mačenas, buvęs čika-giškis, gyvena Michiana, Mich. Chicagoje jis lankė Daley meno kolegiją ir mokėsi pas privačius mokytojus. Jis dirba tikrai ali-ejiniais dažais, daugiausia peiza-žus bei natūrmortus. Išlato 22 darbus. Abu Mačenas ir Walai-tis yra Amerikos Lietuvių Dai-lininkų Sąjungos nariai.

Visuomenė kviečiama gausiai atsilankyti į parodos atidarymą gegužės 15 d. 7 val. vakaro. Pa-roda tęsis iki gegužės 30 d. im-tinai.

Menas pagal klimata

Menas pagal klimata keičia politiniai vėjai, norite, ar ne.

Prieš kiek laiko miesto centre vyko dailininkės Aleksandros Elvaitės solo paroda. Žiūrova stebino ne tiek meno esmė, kiek drobių didumas. Pora tokių bu-vo po 7x15 pėdų dydžio. Ar tai reikalinga? Siūlosi mintis: ar sofistikuotas kūrinys turi tiesie-gin ryšį su realiu žmogaus gy-venimu? Ar reikalinga taip slo-rai dėti dažus (impasto) ant drobės?

Kas verčia menininkus sekti pagal pučiamus vėjus ir nu-skęsti savę praradime? Jūs gir-dėjote apie vykdomą terorą vi-same pasaulyje, tikslu "išlais-vinti" žmones iš "kapitalistinės vergijos". Todėl meną reikia taip reformuoti, kad nebeliktų joikio meno.

Menas juk žmonijos kultūros palikimas, kaip proto ir dvasios simbolis medžiagos formoje. Vakaru Europa jau pastebėjo, kad Amerikos menas serga dva-sine amnezija. Kaip pavyzdys,

M. SILEIKIS

Sventadienis (Angl. piešinys)

Chicago Meno institutas paka-rtotinai parodė kokių kelių žmo-gaus dvasinė sąmonė krepinama, kai XX amžiaus moderniojo me-no boselis pornografiją išstatė parodai. Po tokių ir panašių pa-rodų, skaisčioji muziejus žvaigždė prilemo. Pasiliko Mao Tse-Tungo 20 pėdų portretas ga-linėje galerijoje.

Per penkerius metus muzie-jus negalėjo surasti naujo kura-toriaus. Yra vilties, kad reika-lai pasikeis.

Aleksandras Didysis Chicagoje

Chicago Meno institute ge-gužės 16 d. Morton Wing bus atidaryta legendarinio makedo-niečio Aleksandro Didžiojo lai-ky artefaktų paroda. Naujieji archeologų kasinėjimai atskleidė naujų davinų apie 2300 m. di-

džiojo karo vado žygius, kuris su 50.000 kariuomenės nužygia-vo nuo Sicilijos iki Indijos, nu-galėdamas tų laikų galingąją Persiją. Aleksandras sukūrė vie-no milijono mylių imperiją. Se-nasis Babilonas, Mesopotamija nestatė jokio pasipriešinimo. Ga-lingoji Persija, kurios kultūra turėjo graikų įtakos Dariaus laikais, visiškai sugriuvo.

Tačiau Aleksandras mirė jau-nas, savo triumfo pačiame iki-lime. Jo mirties priežastis ne-aiški. Buvo davinų, kad jis mi-rė nuo malarijos; kiti šaltiniai sako, kad buvęs nuuodytas.

1977 metais archeologas Mano-lis Andronikos prie Verginos kaimo, 40 pėdų gilumoje, sura-do III šimtmečio pr. Kristų gra-bokapiuose labai retų ir brangių artefaktų. Iškojimo darbai tę-siami toliau. Daug brangenybių iš tų grabokapių buvo išvogta. Visi radiniai yra skulptūra, auk-so bei metalo išdarbiai. Tapyba

"...IR SUGRIŽTA VĖJAS"

VL. BUKOVSKIS

Bet štai praslinko beveik dveji metai, o mes vis tebegyvenome. Kiekvieną atvejų ne blogiau, o tai jau savaimė buvo šventva-gystė. Gyvenimas nesustojė. Su-augusieji toliau eidavo į darbą, o mes — į mokyklą. Išdavo la'kraščiai, dirbo radijas, ir kie-me viskas vyko po senovei — tie patys gincai bei peštinės. Staling prisimindavo kaskart rečiau, ir aš negalėjau atsiste-bėti: juk mirė dievas, be kurio nieko negali būti...

Tuo pat metu, tarytum sunkūs debesys ėmė slinkti nenugaldo-mi gandai apie sušaudymus ir kankinimus, apie milijonus žu-vusių lageriuose. Išlaisvino gy-dytojus-kenkėjus, sušaudė Beri-ją kaip liaudies prieša, o gan-dai vis tebeplūg lyg nchylus murmėjimas: "Pats didžiausias liaudies prieša — Stalinas!"

Stebėtinai greitai žmonės tuo patikėjo; tie patys, kurie prieš dvejus metus spaudėsi, duo-per jo laidotuves, kurie buvo pasiryžę mirti už jį. Regis, jog jie visuomet tatau žinojo, tik ne-norėjo apie tai kalbėti. Paga-liau apie tai buvo paskelbta su-važiavime, ir visi laikraščiai bei radijas, knygos ir žurnalai, kino-filmų ir vadovėliai, kuriuose be atvangės buvo rašoma, kad jis genijus, griežėsi smerkti jo "klaidas" bei "nukrypimus". Visi, kurie metų metais pro-fesionaliai užsiiminėjo jo liaups-nimu, dabar tvirtino, jog nieko anksčiau nežinojo: arba nežino-jo, arba bijojo pasakyti.

Netikėjau tais, kurie nežino-jo, — pernelyg lengvai jie pri-ėmė naują žinojimą. Ir kaip gi galima nepastebėti milijonų žmonių žuvimo, kaimynų ar draugų žuvimo?

Netikėjau ir tais, kurie bijojo. Pernelyg aukštą pareigą jie gavo už savo baime. Iš baimės galima nutylioti, pabėgti ar pasi-slėpti, pagaliau pritarti tam, ku-rio bijai, bet kas gi vertė kurti odes bei choralus, brautis į ge-nerolus ar CK narius? Iš baimės negaunamos Stalino premijos ir nepasistatomos vilos. Pasakoj-a, kad per suvažiavimą kažkas

tais laikais buvo retas dalykas. Įėjimas į parodą, rodos, bus \$3. Pensininkams pusė kainos.

pasituntė Chruščiovui raštelį: "O kur jūs tuo metu buvotė?" Chruščiovas neva perskaitęs raš-telį, paklausė: "Kas tą parašė? Atsistokite!" Nė vienas, žinoma, neatsistojė. "Tai štai, — tarė Chruščiovas, — aš buvau kaip 'k ten, kur dabar jūs esate." Daugeliui toks atsakymas pati-ko, daugelį įtikino, o aš nieki-nau abu: ir Chruščiovą, ir raš-telio autorių. Abu žinojo teisy-bę ir abiem pritrūko drąsos apie tai atvirai pasakyti. Tačiau abiejų galėjo ir nebūti ten, kur reikėjo drąsos, niekas jų nevertė sėdėti šioje salėje, arti valdžios.

Kaip galėjo atsitikti, kad žmo-nės iki šiandien bijo atsistoti? Kaip galėjo vienas žmogus, na, tegul dešimt, užgrobti valdžią ir visus laikyti baimėje bei nežino-jime? Kada gi visa tai prasi-dėjo? Chruščiovui atrodė, jog jis viską išaiškino, atsakė į visus klausimus. Girdi, išsiaiškinome, paleidome nekaltuosius, pami-rėjome mirusius ir galime gy-venti toliau. Mums, o ypač ma-no kartai, nepažinusiems poka-rinio gyvenimo, nespejusiems persiimti komunistine dogma, viso šio gyvenimo pagrindai pa-sidarė abejotini.

Mums jau buvo spėję įdiegti, kad komunizmas — pažangia-u-sias mokymas, o Stalinas — ši-tų idėjų įsikūnijimas. Ir staiga Stalinas pasirodė esąs žudikas, tironas, baisus išgama, ne ką ge-rinesis už Hitlerį. Kas pagaliau tos priežastinės idėjos, jei jos pagimdė Stalingą? Kas gi tada partija, jei ji, išskėlus Stalingą, nepajėgė jo sulaikyti? Bijojų ar nežinojimo — argi tai ne vistikė? Juk netgi dabar, kai viskas atsi-dengė, jie bijo atsistoti. Pirmoji aktyvaus žmogaus išvada piršosi savaimė: vienpartinė sistema neišvengiamai gimdyt stalinus ir nesugebėdama jais nusikar-tyti, visuomet žlugdyt mėgini-mus kurti opoziciją, alternatyvą.

Tuo laiku daug buvo kalbama apie demokratiją partijos vido-je, bet mums tatau skambėjo ne-tikintinčiai. O kodėl demokrati-ja turi būti vien tik partijos vi-duje? Likusieji — ką, ne žmo-nės? Juk mes partijos neišren-kam, — jie patys save renka. Išėina, kad tie patys žmonės, ku-rie ir pagimdė, ir palaikė Sta-lingą, vėl imasi nustatinti aukš-čiausią teisingumą pagal savo

vidaus demokratiją. Jie vėl kal-bės liaudies vardu, kuri jų ne-šrinko. Tie patys niekšai, kurie mums trisdešimt metų melavo apie Stalingą, meluos ir toliau apie partinę demokratiją.

Kas gi ją patikės? Juk niekas iš esmės nepasikeitė — jei da-bar laikinai nežudo milijonų žmonių, tai kur garantija, kad to nebus rytoj? Ta pati sistema, ir žmonės tie patys. Netgi nei vieno nenubaudė, nei vieno ne-teisė.

O kur, teisti? Visi kalti — ir tie, kurie betarpiškai žudė, ir tie, kurie įsakinėjo, ir tie, kurie pritarrė, ir netgi tie, kurie tylėjo. Kiekvienas šioje nenatūralioje valstybėje vaidino jam skirtą vaidmenį, už kurį buvo moka-ma, — didžiulis kruvinas spek-taklis. Štai kad ir mano tėvai — kuklius, tylūs, sąžiningi žmonės. Tačiau jie žurnalistai, jie kuria tą propagandą, kuri taip niek-šiškai mane apgavo, kuri buvo pasaukta teisinti žudynes ar jas nutylėti. Viena didelė tėvo apy-braža patiko Staliniui, ir jo as-menišku potvarkiu tėvas buvo priimtas į Rašytojų Sąjungą — jis tapo rašytoju. Tatau įvyko vi-siškai neseniai, tarytum vakar. Visi džiaugėsi ir sveikino jį. Apybražą transliavo per radiją, atspausdino "Pravdoje", išleido atskira knyga. Būta čia, ko džiaugtis? Jis atliko savo paga-lbinį vaidmenį, o vyriausias bu-dėlis jį apdovanojo. Koks ma-rio reikalas, ku-jie pateisino savo bendrininkavimą. Gal netgi tu, (Nukelta į penktą puslapį)

ENERGY WISE

Limit use of dishwasher to once a day, after the evening meal, and cut excessive use of water and electricity. Don't be a Born Loser!

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

● LITERATŪRA, lietuvių literatūros, meno ir mokslo 1954 m. metraštis. Jame yra vertingi, niekuomet nesensta, Vinco Krėvės, Igno Šlapelio, Vinco Maciūno, P. Joniko, V. Stankos, J. Raukščio, dr. Kazio Griniaus, taip pat K. Matusevičiaus ir V. Meilaus straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis ir M. K. Čiurlionio, M. Šileikio, V. Kašubos, A. Rūkštelės ir A. Varno kūrybos poveikslais. 365 pusl. knyga kainuoja tik \$3.

● DAINŲ ŠVENTES LAUKUOSE, poetės, rašytojos ir tau-tinių žokių pirmūnės Juozės Vaičiūnienės atsiminimai apie dainų šventes bei jų istoriją ir eigą. Įdomi skaityti ir nedainuojan-tiems, gerintis autorės puikiu stiliumi ir surinktais duomenimis bei užkulisiais. Studija yra 151 pusl., kainuoja \$2.

● VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Antano Rūko apraš-tas Juozo Adomaičio — Dėdės Šerno gyvenimas. Tai ne sausas gyvenimo bruožių aprašymas, bet tikslu to laikotarpio buities lite-ratūrinė studija, suskirstyta skirsneliais. Ta 206 puslapių knyga parduodama tik už \$2.

● LIETUVISKASIS PAMARYS, Henriko Tomo-Tamašausko įdomiai parašyta studija apie Rytprūsius, remiantis Pakalnės ir Labguvos apskrčių duomenimis. Aprašymai įdomūs kiekvienam lietuviui. Leidinys iliustruotas nuotraukomis, pabaigoje duodama vietovardžių pavadinimai ir jų vėrtiniai ir vokiečių kalba. Labai naudingoje 335 pusl. knygoje yra Rytprūsių žemėlapis. Kaina \$6.

● KĄ LAUMES LEMĖ, rašytojos Petronėlės Orintaitės atsi-minimai ir mintys apie asmenis ir vietas neprik. Lietuvoje ir pir-maisiais bolševikų okupacijos metais. Knyga turi 234 puslapius, bet kainuoja tik \$3.

● JULIUS JANONIS, poetas ir revoliucionierius, nesupras-tas ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik ne Jurgio Jašinskio knygoje apie Julius Janonio gyvenimą ir poe-ziją. Dabar būtų jį galima pavadinti kovotoju už žmogaus teisę. Knyga yra didelio formato, 265 puslapių, kainuoja \$6.

● SATYRINĖS NOVELĖS, M. Zoschenko kūryba, J. Valaičio vertimas. 200 pusl. knygoje yra 40 sąmojingų novelių. Kaina \$2.

Knygos gaunamos Naujienos, 1739 So. Halsted St., Chicago, IL 60608. Užsakant paštu, pridėti dolerį persiuntimo išlaidoms.

9 — Naujienos, Chicago, 8, III. Friday, May 8, 1981

The danger of ignoring your dog's scratching

Your dog's constant scratching can lead to serious skin problems, needless suffering and expense. Get Veterinarian tested sulfodene, a powerful, clear liquid that stops frantic scratching, soothes, cures, and kills the mites, ticks, and other parasites that cause the itching. Get sulfodene, America's No. 1 dog skin medication.

Read and follow label directions. © 1981 COMBEE INC. Sulfodene DOG SKIN MEDICATION

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MARIJA NOREIKIENĖ

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2787

Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.

MAISTAS IŠ EUROPOS SANDELIŲ

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2737

V. VALANTINAS

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill.

• ROPSTINGAI IŠPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SAL-DUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

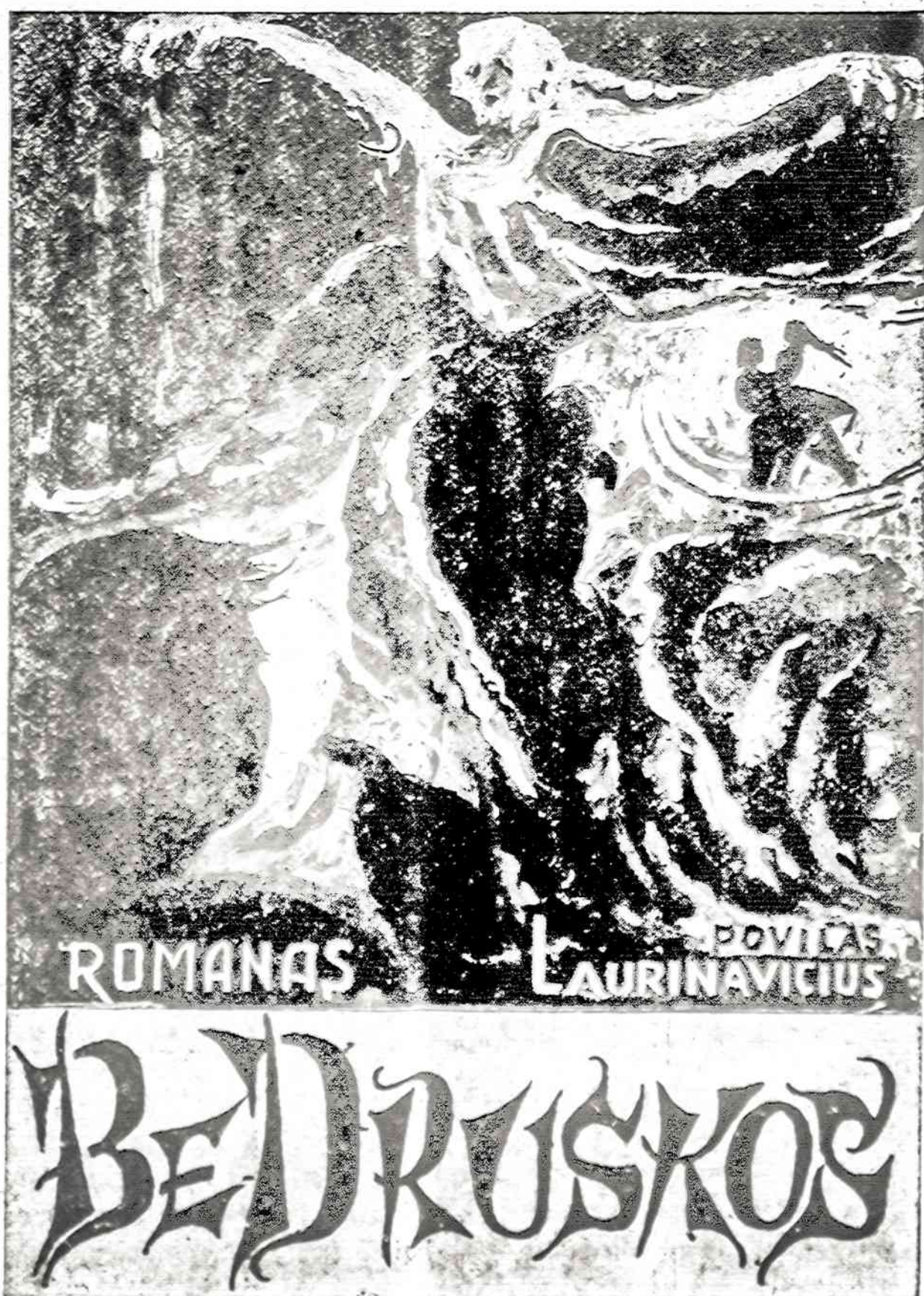
Atdara šiokiadieniais nuo

9 val. ryto iki 10 val. vakaro.

Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistinininkas

Tel. 476-2206

404 puslapių.

Kaina \$8.

Persiuntimas \$1.

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, IL 60608. Telephone 421-6108

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of January 1, 1980	pusei metų	\$22.00
Subscription Rates:	trims mėnesiams	\$15.00
	vienam mėnesiui	\$ 4.00
Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per six months, \$12.00 per 3 months. In other USA localities \$40.00 per year, \$22.00 per six months, \$12.00 per three months. Canada \$45.00 per year; other countries \$48.00 per year.	Kanadoje:	
	metams	\$45.00
	pusei metų	\$24.00
	vienam mėnesiui	\$ 5.00
25 cents per copy	Užsienio:	
Nuo sausio pirmos dienos	metams	\$48.00
Dienraščio kainos:	pusei metų	\$26.00
Chicagoje ir priemiestiuose:		
metams	\$45.00	
pusei metų	\$24.00	
trims mėnesiams	\$12.00	
vienam mėnesiui	\$ 5.00	

Chicagoje ir priemiestiuose: Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienį. Bendra redakcija: 1739 So. Halsted St., Chicago, IL 60608. Telef. 421-6100.

Kitose JAV vietose: "Naujienu" rašinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienį. Nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Šeštadieniais — iki 12 val.

Albinas Morkus — joks rašytojas

Albinas Morkus, iki 1945 metų visą laiką besivadinęs Markevičium, 1921 metais gimė Punkske, o 1967 metais mirė Vilniuje. Studijavo lietuvių kalbą, literatūrą, bet neparašė nė vieno rašto darbo, kurį galėtum literatūros kūriniu pavadinti. O vis dėlto rusų pavergtoje Lietuvoje kiekvieną rusišką progą minimos jo sukaktys.

Jeigu jis būtų gyvas, tai šių metų rugpjūčio pabaigoje jis būtų sulaukęs 60 metų. Bet Morkus mirė 1967 metais Vilniuje, nuo nepagydomos kažkokios odos ligos. Amerikoje kažkokiais sumetimais jis, gydytis nenorėjęs. Jis stengėsi grįžti į Lietuvą, leisti geram gydytoimui iširti ligą ir imtis priemonių tai ligai gydyti. Bet tuometiniai Sovietų gydytojai buvo bejėgiai. Jie net nepajėgė nustatyti, kokia ta odos liga buvo. Ne vienas jo odą apžiūrėjo, tepė vaistais, bet ligos pagydyti nepajėgė.

Morkaus gimimo ir mirimo sukaktys kelis kartus jau buvo minimas todėl, kad gerieji Maskvos draugai iš grafmano padarytų rašytoją. Bet jis nebuvo rašytojas. Jis neparašė nė vieno gabaliuko, kurį galėtum pavadinti literatūra. Jis mokėdavo labai gražiai pakalbėti apie literatūrą tiems, kurie vidurnaktyje su juo sušėdavo šachmatų partiją, bet nė vienas, turis apie literatūrą nuovoką, tuojau matė, kad iš jo noras būti literatu buvo labai didelis, bet pajėgumas ką nors padaryti buvo labai silpnutis.

Pradžioje jis norėjo tapti literatūros kritiku, bandė recenzuoti vieną kitą knygę, bet nieko iš to neišėjo. Nepajėgdavo pagauti pagrindinės rašytojo minties, todėl ir negalėdavo teigiamai ar neigiamai vertinti darbo. Du metu jis dirbo prie "Baltojo miestelio", bet kai parodė dr. Pijui Grigaičiui, prašydamas, kad jo kūrinių perskaitytų, o vėliau paleistų per Naujienų atkarpą, tai dr. Grigaitis, perskaitęs Morkaus kūrinių skyrelį, jam aiškino, kad ne tikrovė ir ne fantazija. "Tikrovė tokia negali būti, o fantazijai — tai labai blaivus šmeižtas. Aš Amerikoje 60 metų praleidau, ją pažįstu, kad čia — ne Amerika". Redaktoriaus pasta-

bos Morkui labai ji erzindavo, o kai visą "kūrinį" perskaitė, tai pasakė, kad jo jis negalys spausdinti atkarpoje.

Galimas daiktas, kad atsisakymas spausdinti Morkaus "kūrinį" buvo didžiausias motyvas ne tik pačiam Grigaičiui šmeižti, bet ir visai Amerikos Lietuvių Tarybai. Morkus įsivaizdavo, kad jis yra ne tik literatūros kritikas, bet ir rašytojas, o redaktorius tokio pajėgumo jam nepripažino ir atsisakė net laikraštyje atspausdinti "Spausdina visoki nieką, — Morkus aiškino, "plunksnos" draugams, — o mano veikalo nenori spausdinti". Morkų labiausiai įžeidė dr. Grigaičio padarytos pastabos, negu atsisakymas kūrinį spausdinti.

Morkus parašė politinės kovos šmeižtų paskvilį, bet okupantas jau antrą ar net trečią to šmeižtų rinkinį, pavadintą "Vaduotojai iš arti" vis leidžia ir leidžia "Vaduotojams" dirbti. "Vaduotojams" jis dirbo kelis metus, iš jų mito ir rengėsi, o vėliau parašė šmeižtų pamfletą, kuriame niekinamas visas ALTO darbas ir niekais paverčiama ALTO veikla. Rusams reikiama niekinti Amerikos Lietuvių Tarybą, nuvertinti visus įtakinguosius ALTO pareigūnus. Daugiausia kartumų tenka dr. P. Grigaičiui, kurio žinioje dirbo Morkus. Oficialus jo titulas buvo "sekretoirius padėjėjas".

Visi žinome, kad Vilniuje ne tik Rašytojų, bet ir Žurnalistų Sąjungos yra okupanto įrankis. Lietuviai rašytojai panaudojami propagandos tikslams. Okupantui reikalingas ne literatūros kūrinys, bet šmeižto ir niekinimo darbas. Tokį parašė Albinas Morkus. Tokius darbus rašė čekistas "Guzevičius". Kaip Guzevičius taip ir Morkus norėjo būti rašytojais, o "rašytojai" turėjo eiti policininko pareigas ir su purvais sumaišyti Lietuvai laisvės siekiančius kovotojus.

Caro Rusijoje ir Rašytojų arba Žurnalistų Sąjunga neprimdavo nė vieno rašytojo ar žurnalisto, dirbusio caro policijoj arba atlikdavusio šnipio pareigas. Okupuotoj Lietuvoj Guzevičius, įtakingas Sovietų policijos valdininkas, pats brovėsi į Lietuvos gynėjus. Yra pagrindo manyti, kad Morkus stėjo Sovietų tarnybon, rusams antrą kartą įsibrovus į Vilnių. Jis nebūgo į Vakarų, kaip savo laiku tūkstančiai lietuvių bėgo į Vakarų. Morkus, pabuvęs ištisus metus Sovietų okupacijoje, vėliau buvo perverstas į Paryžių, o iš Paryžiaus į JAV valstybes. L. Šimūčiui prisistatė, kaip ateitininkų veikėjas. Šimutis, ALTO pirmininkas, žinodamas, kad dr. Grigaičiui, ALTO sekretoriui, buvo reikalinga pagalba, patarė paimti Morkų ALTO tarnybon, kad turėtų žmogų būtiniems raštams paruošti, mašinėlė perrašyti.

Morkus niekad nedirbo Naujienose. Dienraštis niekad nemokėjo Morkui algos. Jis dirbo ALTO raštinėje, paruošdavo spaudai dr. P. Grigaičio padiktuotus laiškus ir spaudai pranešimus. Netrukus tada Chicagoje dar ėjusioje Vilnyje pasirodydavo Narimanto Norago parašyti klastoti pranešimai apie įvykius Amerikos Lietuvių gyvenime. Chicago lietuvių nustatė, kad Morkus buvo tų klastotų pranešimų autorius. Jis vartojo Narimanto Norago slapyvardį. Liudininkai matė, kaip jis vienoje S. Halsted valgykloje susitikdavo su vilniečiais ir jiems tuo metu įteikdavo savo rašinius. Tai nebuvo joki literatūros kūriniai, bet šnipio darbas.

Jis tuojau buvo atleistas iš ALTO raštinės. Išvogė kelias Miko Vaidylos jam patikėtas ALTO čekių šakneles. Jos buvo bevertės.

Morkus nebuvo joks rašytojas. Jokio vertingiesnio kūrinio jis neparašė. Okupantai nori jį pagarsinti ra-

JONAS RIMSA

"Margot" (Tapyba)

V. KAROSAS

ALTO PASKIRTĮ NUSAKANT

(KOMENTARAI)

(Tęsinys)

Visą nesusipratimą sudarė ankstyvesnioje kalbos vietoje pavartotas žodelis tik. Paminėjime ALTO reikšmę nusakyti kitoje sakinio formoje pavartoje tą patį žodelį tik. Tik Amerikos lietuvių energingų pastangų dėka buvo išgautas Amerikos valdžios Lietuvos aneksijos nepripažinimas; tik ALTO dėka, min. P. Žadeikio pareiškimu, išliko Nepriklausomybės Lietuvos atstovybės JAV ir kitose kraštuose; tik ALTO didelių pastangų dėka lietuvių tremtiniai nebuvo išduoti ir enkavedistų rankas ir daugumoje pergabenti į šį laisvės kraštą; tik ALTO dėka galėjo Amerikoje įsikurti ir veikti VLIKas, PLB ir šimtai naujųjų ateivių organizacijų; tik ALTO dėka buvo prarastos reikšmingos rezoliucijos JAV Kongrese ir kt.

Išvardintus ir kitus ALTO nuopelnus paminėjo dr. K. Sidlauskas savo kalboje, bet nepaaiškino, kodėl vien ALTas galėjo pasiekti tokių laimėjimų. Atvykusiems naujiems ateiviams senos lietuviškos išeivijos veikėjai aiškino kaip privalėtų laikytis šiame krašte, kad su-

krovus sau ir Lietuvai politinį kapitalą. Visų pirma reikia tapti lojaliais JAV piliečiais, neatsakyti bendro darbo su amerikiečiais, įrodyti savo demokratiskumą ir savo sąžiningų darbų įgyti gerą vardą sau ir savo tautiečiams. Tik tokiu keliu einant galės sudaryti ateiviai atlikti savo misiją Lietuvai ir Amerikos lietuviams.

Sią mintį kėlė ALTO veikėjai ne vien privačiuose pokalbiuose su atvykusiais naujais ateiviais, bet ir savo suvažiavimuose. ALTO suvažiavime 1952 m. vicepirm. A. Olis, kaip vienas žymiausių Amerikos lietuvių veikėjas, naujai atvykusiems ateiviams sekanciai apibūdino ALTO prigimtį ir paskirtį šiame krašte:

"Amerikos Lietuvių Taryba yra vienintelis organas, kuris atstovauja visiems Amerikos lietuviams piliečiams. Jis yra taip pat vienintelis organas, kuris gali paveikti Amerikos valdžią jos nusistatyme Lietuvos atžvilgiu. Dėl to visa lietuvių visuomenė turi įsijaminti, kad tik per ALTą galima šį svarbų darbą dirbti, nes Amerikos valdžia skaitysis tik su

tytoju, nes jo šmeižtas rusams naudingas. Išvijus rusus iš Pataltijo, Morkų prisimins kaip Sovietų šnipelį, bet ne rašytoją.

Amerikos piliečių pareikštu balsu" (L. Šimutis, Amerikos Lietuvių Taryba, psl. 159).

A. Olis, kaip teisininkas ir žymus politikas respublikonų partijoje, pabrėžė žodeliu tik ALTO šimtiną rolę Lietuvos laisvinimo darbe, sąmoningai nepaminėjęs apie kitus laisvinimo veiksmus. Egziliinių veiksmų įkurdinimas ir jų veikla šiame krašte priklausė nuo Amerikos lietuvių nusistatymo. Būtų užtekę ALTui pareikšti JAV valdžios organams, kad jie nepripažįsta Lietuvos egziliinių veiksmų, nes yra sudaryti daugumoje iš antidemokratiškos partijų ir sąjūdžių, kaip vienu smūgiu būtų užbaigtas jų įkurdinimas šiame krašte.

Nežiūrint ALTO vadovybės įspėjimų naujiems ateiviams, iš jų tarpo ėmė skliti kaltinimai Amerikai už Teherano, Yaltos ir Potsdamo sutartis, kuriomis buvo neva sąmoningai "parduota" Lietuva Sovietų vergovei. Be šių kaltinimų, buvo skleidžiami įvairūs neigiami atsiliepimai apie Amerikos gyvenimą, jos santvarką ir net idealus, kas turėjo amerikiečių akyse sudaryti neigiamą nuomonę apie naujus lietuvių ateivius.

Supratęs susidariusią padėtį, IV ALTO Kongrese 1953 metais A. Olis skaitė pagrindinę paskaitą, kurioje kalbėjo apie atsilaisvėjusius, jo žodžiais, "daugiau negu abejotino lojalumo Amerikai lietuvių išeivius, kurie žemina Amerikos lietuvių vardą ir griauia Amerikos valdžios sfere palankumą Lietuvos laisvės atstatymui". Išvadoje A. Olis pasiūlė sudaryti vien iš palankių Lietuvos laisvei amerikiečių komitetą, kuris veikėtų Lietuvos naudai valdžios sluoksniuose.

Prieš įnešant A. Olis sumanytą gan griežtai pasisakė dr. P. Grigaitis ir vysk. V. Brizgys, motyvuodami, kad lietuvių ir Amerika turi bendrą priešą — komunizmą, prieš kurį tenka kovoti bendromis jėgomis, neatšilvelgiant į ideologinius skirtumus.

(Bus daugiau)

— Meksikos prezidento žmona, ponja Carmen Romano de Lopez Portillo buvo gražiai priimta Čikagos burmistrės Jane Byrne. Kartu su prezidento žmona į Chicago buvo atvykęs Meksikos miesto Filharmonijos orkestras.

— Anton J. Valiukas Chicagoje paskirtas teisėjo pavaduotoju. Iš viso paskyrė 15 teisininkų teisėjų pavaduotojais. A. Valiukas buvo geras valstybės gynėjas.

JUOZAS KARIBUTAS

SALŲ LABIRINTE

(Tęsinys)

1949 m. birželio mėn. 27 dieną atvyko pirmasis lietuvių pabėgėlių transportas. Jame buvo 170 asmenų, ir jau 1959 metais esą buvę 251 asmuo. Dabar niekas tikrai nežino, kiek ir kur yra belikę. Jie išsibarstę po įvairias sales, ryšių nepalaiko. Kiti išvykę, o dar kiti mirę.

Sukūrė nelietuviškas šeimas, pradingo sveikata, masėje ir taip jau nebėra nei organizuotos buvusios bendruomenės, nei manėjų, nei bet kokių parengimų.

Atvyksta p. Cibulskienė ir parsiveža į svečius. Labai gražiai įsikūrusi, puiki rezidencija ir dar puiksnė aplinka. Vien medžiai, sodas su gausybe rožių bei kitokios žydinčios retos augmenijos. Keliolika kambarių, bet gyvena viena. Vaikai vedę (mišrios šeimos) ir gyvena atskirai. Su anūkais kalbasi jau angliškai ir jie apie Lietuvą nenori žinoti. Vėliau, ji nuveža pas ponus Grigaliūnus, kurie turi namą su pajamomis (nuomininkus) ir gerai verčiasi. Pensininkai. Vaikų gyvenimas kaip ir anksčiau paminėtų. Gyvena čia ir buvęs Lietuvos Valstybinio teatro aktorius bradradaibis — kolega Petras Šimkus, kurio žmona prieš keletą metų mirė, čia, Los Angeles, Calif. Iš visų pasakojimų esąs labai išgelantis ir blogai susitvarkęs. Nežiūrint to, aš

labai norėjau jį pamatyti, nes nuo 1944 metų nebuvau sutikęs.

Sekmadienis. Su Cibulskiais nuvažiuojame į bažnyčią. Čia nėra puošnių bažnyčių, nes nebuvo ispanų valdoma, kurie taip išpuošė ir auksu išgrazino Meksikoje. Pamaldos laikomos taip, kaip ir pas mus, tik mane labai nustebino, kad čia jau moterys dalina komunią. Ir tai ne vienos, kaip anksčiau teko Liurde matyti, o paprastos bobelės. Na šito, tai dar niekur nebuvau matęs. Nebežinau iki kokių laipsnių tas katalikų tikėjimo apeigas pratins ir menkins. Gaila, bet taip einama. Man atrodo, kad kaip pasninkai, kuriais primityvūs kunigai senovės žmones kankino (o dabar viskas galima), taip ir išpažinties apeigos ir rutina bus panaikinta.

Iš bažnyčios važiuodami moteriškes išsodinom ir su Cibulskiu patraukėm akt. Šimkaus aplankyti. Spėliojau, ar jis dar mane pažins? Aš jo tai jau, pagal jų nupasakojimą, tikrai nepažinsiu. Kelias neilgas. Čia visur nėra tolių. Privaziuojame tokį namuką, kuris panašus į Vokietijos baraką. Jis sako, tai čia Šimkus gyvena. Pasakoja, kad kai nebuvo prasigėręs, jiems ir kalbas tam tikromis progomis pasakydavo ir padeklamuodavo, bet dabar jau visai lietuvių vengias. Sakau, nesakyk kas aš, tik pranešk, kad turi svečią, kuris jį norėtų matyti. Gerai, jis prižada. Kiek pabuvus, girdžiu ateina šnekėdami du. Žinoma, jei nežinočiau kas turi ateiti, niekaip nebūčiau pažinęs; labai ir labai pasikeitęs.

Iš to gražiai atrodančio vyro likęs tik šešėlis. Aš iššokau iš automobilio ir sakau:

— Na, Petrai, sveikas. Ar tu mane atpažinai?

Jis žiūri kiek nustebęs. Matau, kaip jis sukoncentruoja savo atmintį ir stengiasi, bet iš jo atsiminimų tik toks žodis išeina.

— Palauk, ...tai kažkas iš jaunesnių aktorių. Pavardė prasideda iš S raidės.

— Taip, — aš jam sakau, — iš jaunesnių aktorių, bet pavardė ne iš S, bet iš K raidės.

— Geriau pasisakyk, nes visviena neprišimenu.

— Neprisimeni Juozo Kaributo, su kuriuo viename kambaryje grimodavomės?

— O, kad tave perkūnai, — jis sušunka ir apsikabina.

Jo akyse matau ašaras, o ir iš sunkiai laikausi. Jis pagyveno. Prašo į vidų. Einame tokiu pailgu koridorium, ligi jo kambarėlio durų. Stai ir vidus. O Dieve, kas per kambarėlis. Ir taip nusigvyvenki, tu žmogau, galvoju sėdėdamas. Tik porą kėdžių ir geležinė lovytė. Jis ištraukia daug nuotraukų ir daugumas iš Lietuvos teatro bei Vokietijos gastrolių. Sakoma, kad jau noris pradėti naikinti. Būtų gaila. Reiks patarti, jas pasiūsti į Chicago archyva.

Ant kiek nusigvyvenęs, ant tiek ambincingas. Pajutęs, kad mes jau dairomės, pradėjo sakyti, kad, girdi, tas ir tas buvo pas jį atvykęs, tai nei nesėdo. Jis baisiai užsigavęs. Buvome kokia

15 minučių ir nuotrauką padaręs, atsisveikinau. Atsisveikinau amžinai. Taip jau ir su visais... be žodžių, tokia mintis buvo — amžinai...

Kai išvykome, baisiai skaudėjo širdį. Kalbėjimas čia nieko nepadės; reikia veiksmo. Bet praeities nebesugrąžins... Ak, galvoju, kad nors žmonišką kambariuką žmogus turėtų. Vėliau visai kalbėjom, bet išeities neradom. Tai tau ir užrašyk žmonai namus... Atseit dirbęs, namus turėjęs ir už juos mokėjęs, bet iš meilės žmonai užrašęs... Kai žmona mirė, žmonos sūnus (kito tėvo) namus tuojau iš jo atėmė. Dabar ir gyvenk, kad geras. Kaip atrodo, reikia gyvenime viską daryti gerai apgalvojus.

OKLANDA PALIEKU

Gražus sekmadienio vakaras. Oras tyras, švarus. Mes važiuojame į aerodromą. Mano lėktuvas iš čia į Nandį iškrenda 10 val. vakaro. Aerodromas keleivių neperpildytas. Amerikiečių grupė labai skandalinga. Vieni jų skrenda į Nandį, kiti į — Los Angeles, nes tas lėktuvas, mus išlaipinęs Nandį aerodrome, skrenda į Los Angeles, Calif. Net miela, tas vardas paminėti.

(Bus daugiau)

ŠVENTO RASTO TYRINETOJAI duoda veltui kietais viršeliais įrėtą knygą apie šventąjį Rastą. Pirmi atėjusieji į Naujienas galės gauti: 1) "Amžių planą", 374 psl., vardų rodyklės, arba 2) "Kasdieninė dangiškoji mana", 200 psl., kasdieniniai pamokymai, arba 3) "Laikas prisistinti", 358 puslapių.

Knygas veltui gaus pirmi atėjusieji. Kas norės daugiau šios rūšies knygų, tai prašoma kreiptis į:

ŠVENTO RASTO TYRINETOJAI
5421 So. Mozart Avenue,
Chicago, IL 60632

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Clinica
Medicinos direktorius
928 E. Manhattan Rd., Westchester, IL
VALANDOS: 8-9 darbo dienomis
tęsia šventadienį 8-3 val.
Tel. 562-2727 arba 562-2727

TEL. 233-5893

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS.
SPECIALYBĖ: AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinus
ir "contact lenses".

LEONAS SEBUTIS

INKSTŲ, PUSLIES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Valandos: antradienį 1-4 popiet,
ketvirtadienį 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880,
Rezidencijos telefonas: 448-5545

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir šlapimo
takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33710
Tel. (813) 321-4200

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Leidimai — Pilnas apdrauda
ZEMA KAINA
Priimam Master Charge
ir VISA kortelės.
R. ŠERENAS. Tel. 925-8063

MOVING

Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5996

SOPHIE BARCUS

RADIO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kH. A.M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio
iki penktadienio 4:00-4:30 val. popiet.
Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.

Vedėja — Aldona Daukus
Telef.: HEmlock 4-2413

7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, IL 60629

"Lietuvos Aidai"

KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Programos vedėja

Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 8:30 val. vakaro.
Visos laidos iš WCEV stoties,
banga 1450 AM.
St. Petersburg, Fla., 12:30 val. p.p.
iš WTIS stoties, 1110 AM banga.

2646 W. 71st Street
Chicago, Illinois 60629
Telef. 778-5374

PATS SKAITYK IR DAR KILNUS
PAGALINĖ SKAITYTI
DIENRAŠTĮ "NAUJIENOS"

"...IR SUGRĮZTA VEJAS"

(Atkelta iš 3-čio puslapio)

kad turėjo mane išmaitinti.

O aš, argi buvau gresnis? Negana to, kad valgiau jų duoną — aš dargi buvau pionierius, dalyvavau šios baisios mąšinos darbe, kuri gamino arba lavonus, arba budelius. Argi man nuo to lengviau, kad tada to nesupratau? Negi žmogui dėl to lengviau, jei jis sužinęs, kad atsitiktinai, to nenorėdamas, tapo žudinių bendrininku? Prisiminiau Josifą, kurio neužstoja, ir Uljanovą, kurį kamavau dėl jo bendrapavardžio. Taip ir eičiau tikriausiai nuo pakopos ant pakopos, iš pionierių į komjaunuolius, po to į partiją, kaip iš klasės į klasę. Už kokių keturiasdešimties metų tikriausiai draugiškai pamociu ranka nuo tribūnos liaudies masėms ar pasirašinėčiau areštų orderius. O senatvėje vaikai tartų man: "Kur tu buvai? Kodėl tylėjai? Kaip visa tai galėjai leisti?"

Ir jie užspringo mano duonos kąsniu.

Iš rusų kalbos vertė
Violeta Rakauskaitė.

NEPAPRASTAS BALSAS

Didelis visuomenininkas, kalbėdamas salėje, įsikarščiavęs drožia:

— Kad mano balsas būtų išgirstas ne tik viso mūsų miesto visuomenės, ne tik viso krašto, bet ir viso pasaulio...

Iš salės galo pasigirsta balsas: — Gal, pone, gali truputį garsiau, čia visai nesigirdi.

KNOW YOUR HEART

Every hour your heart puts forth enough energy to power a 150-hp. motor in the roof of a 3-story building.

HEED YOUR HEART FUND

HEED YOUR HEART FUND

Vytauto bažnyčia Kaune

PIETŲ AFRIKOS MINERALAI

(Tęsinys)

Manganas — būtinas pilno gamyboje. Be jo pilnas truputį ir skiltų. Tvirtinama, kad be mangano iš viso nėra įmanoma pagaminti plieno. Jis neturi pakaitalo. 50% visų išteklų yra P. Afrikoje ir 50% Sov. Sąjungoje. JAV tiek mažai, kad neapsimoka patiems gamintis. Dabar P. Afrika aprūpina 78% pramoninio pasaulio poreikius. Vienas amerikiečių strateginių mineralų ekspertų spėja, kad be P. Afrikos mangano, modernūs Vakarų pasaulis negalėtų išlaikyti ilgiau kaip 6 mėnesius.

Kobaltas. Be šio metalo negalima būtų vykdomos erdvės tyrimų programos. Kiek vienas amerikiečių motorui reikia maždaug 200 svarų šio metalo. JAV Kobaltą gauna iš Shaba provincijos Zaire, kuris aprūpina 2,3 viso laisvojo pasaulio. Žaizdas jau du kartus, 1977 ir 1978 metais, vos nepateko į komunistų rankas, puolant "laisvųjų" iš Angolos. Laukiama trečiojo bandymo.

Alumina. Be šio metalo Amerika, kuri viena didžiausių aluminijaus gamintojų, 93% priklauso nuo šių dviejų žaliavų importo. Daugiausia išvežama iš Gvinėjos ir Jamaicos, bet ir ten politinė ateitis nėra užtikrinta.

Platina. Čia vėl P. Afrika yra pirmajam vietoj. Labai brangus metalas, ir gal kas nustebs sužinojęs, kad jis naudojamas automobilų dujų užteršimui mažinti.

Aukso. P. Afrikos respublika dominuoja pasaulio aukso sceną. Metinė produkcija 700

tonų, kas yra 51% viso pasaulio aukso. Sov. Rusija yra antrojoji vietoj su maždaug 30%. Visi kiti gamintojai prilygsta nykštukams: JAV tik 2,2%, o Kanada 0,8%. Jeigu P. Afrika sustabdytų aukso pardavimą, tai kainos nežmonišškai pakiltų, finansinis chaosas Vakaruose būtų neišvengiamas.

Nekalbėsime apie kitus labai varbius, kaip uraniją, tungsteną, vanadijų, kolumbiją, titaną ir industrinius deimantus.

Europos Bendrosios Rinkos valstybės, o taip pat ir Japonija, priklausomos nuo šių mineralų importo dar daugiau, visu 100%. Kai vokiečių kancleris Schmidtas lankėsi Maskvoje, jis pareiškė Brežnevui savo susirūpinimą P. Afrikos įvykiais.

Po daugelio metų nesirūpinimo, JAV pradeda dabar ieškoti šių mineralų savo krašte, o, be to, sudarinėti importuotų žaliavų atsargas, tačiau susiduria su įvairiom sunkiom problemom. Amerika turi milžiniškus kiekius įvairiausių mineralų, bet daugiausia žemos kokybės, brangiai kamtuoti eksploatuoti. Amerikiečių žurnalas "Aviation Week and Space Technology" 1980 m. paskelbė, kad 93 strateginių mineralų atsargos yra tik pusiau sudarytos, duodančios 18 mėnesių vesti karui, nežūrint,

kad planuose numatyta 3 mėnesiai.

Siandieną P. Afrikos respublika yra vidury greitų socialinių pasikeitimų. Valdžia skubina pravesti reformas, tikėdama gražiuoju susitvarkyti su nuskriausiais juodukais. Tuo pačiu komunistiniai revoliucionieriai, nusistatę prieš evoliucinį santvarkos pakeitimą, Sov. Sąjungos kurstomi ir ginkluojami, savo veiklą vis stiprina, tikėdami ginklų išstumti baltuosius. Praėjusį birželio mėn. teroristų su naikintoji anglies benzino perdirbimo įmonė, rodo jų nuolatinių ir didėjančių aktyvumą. Ypač atkaklus, Maskvos remiamų, partizanų judėjimas vyksta Namibijoje, labai turtingam mineralais krašte, kuris vis dar priklauso P. Afrikos respublikai, bet jau vedamos derybų nepriklausomybei pripažinti. Iš savo aprūpinimo bazių Angoloje, "ie" vykdo puolimus ir alieka teroristinius uždavinius. Kai P. Afrikos kariuomenės daliniai staiga puolė tas bazes paėmė 250 tonų sovietinių ginklų. Jungtinių Tautų Saugumo Taryba pakėlė triukšmą, kaltindama Pretorijos valdžią "Angolos demokratinės respublikos užpuolimu".

Jungtinėse Tautose vis keliama stipresnių sankcijų prieš P. Afrikos respubliką klausimas. Žinoma, to viso iniciatorė yra Maskva, remiama satelitų ir kitų "demokratinės liaudies respublikų". Problema Vakarams sunki, ir jie gerai žino, kokia kaina tektų užmokėti, jei Sovietai įvykdytų savo užmačius P. Afrikoje. Rasinė nelygybė, kurią Maskva puikiai išnaudoja savo tikslams, Vakarų bendroji laikymosi politikoje kelia daug nesutarimų.

Amerikiečių senatorius H. Byrd kartą pasakė: "Konfliktas P. Afrikoje yra ne tautinio išsilaisvinimo kova tarp blogio ir teisingumo jėgų, bet karas dėl mineralų šaltinių ir strateginės pozicijos".

(Iš Eur. Lietuvio)

VYKĖS ATKIRTIS

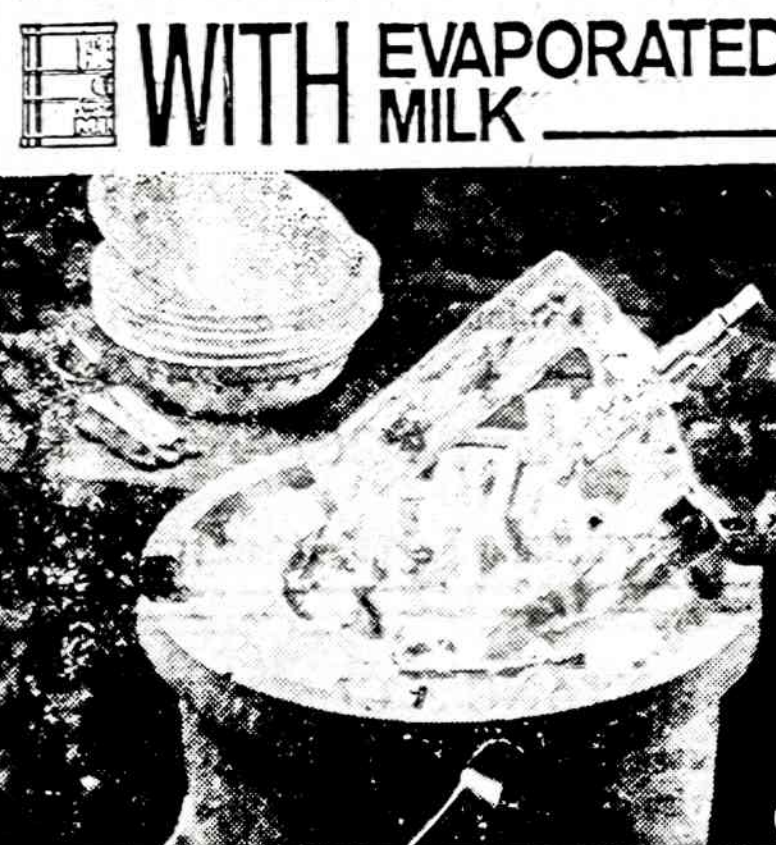
Vienas skrybių fabrikas plakatais išgarsino savo naują fasono skrybėlę:

— Mūsų skrybėlės yra geriausios. Įrodyti galima priminti, kad tokias skrybėles net Carlis Čaplinas dėvi!

Kitą rytą visi šio fabriko plakatai buvo perklijuoti konkurencinės firmos priesaū:

— Dėl to visas pasaulis iš jo juokiasi.

It's Easy... WITH EVAPORATED MILK

'Oh Boy, Homemade Ice Cream'

Just listen to the "oohs" and "aahs" and "oh hurry" when the decision is made that the ice cream is ready, and the dasher is pulled free of the freezer container! Luscious, and deserving of a finger dipped in for a quick tasting, homemade ice cream evokes only the happiest of feelings. And when that ice cream is flavored and blushed with bananas and plump strawberries, so much the better. The wonderfully smooth consistency comes from the cream of canned milks — evaporated milk, the all important ingredient that's always ready for an at-home ice cream making party.

Strawberry-Banana Ice Cream

5 eggs	1 quart strawberries, cleaned and sliced
2 cups sugar	3 bananas, mashed (about 1 cup mashed)
3 tall cans (5 cups) Pet Evaporated Milk	
1. Beat eggs well. Add sugar and beat until light yellow in color.
 2. Stir in evaporated milk.
 3. Mash together strawberries and bananas. Mix into evaporated milk mixture.
 4. Pour into ice cream freezer container and churn and freeze according to manufacturer's directions. Makes about 4 quarts.

L Aidotuvų Direktorius

CHARLES STASUKAITIS

VĖSINAMA LAIDOTUVIŲ KOPLYCIA

— GORDON FUNERAL HOME —

1729 South Halsted Street, Chicago

Tel. 226-1344

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktoriai

6845 SOUTH WESTERN AVE.

Tel. 737-8600-01

9837 SOUTH KEDZIE AVE.

Tel. 422-2000

EUDEIKIS GAIDAS - DAIMID

ENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 — 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef. 476-2345

TRYS MODERNISKOS KOPLYCIOS

AIKĖS AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

NARIAI:

Chicagos

Lietuvių

Laidotuvių

Direktorių

Asociacijų

AMBULANSO PATARNAVIMAS

TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE.

P. J. RIDIKAS

4354 So. HALSTED STREET

Tel. YArds 7-1911

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE.

Tel.: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE.

Tel.: YArds 7-1338 - 1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET

REpublic 7-1213

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 So. LITUANICA AVE.

Tel.: YArds 7-3401

Tuesday, May 5, 1981

Friday, May 8, 1981

VANCE FUNERAL HOME

1424 South 50th Avenue

Cicero, ILL. 60650

Tel.: 652-5245

TRIŲ KOPLYČIŲ LAIDOJIMO SERMENINĖ

Patarėjai ir laidojimo direktoriai:

JEAN VANCE ir GEORGE SORINI

Aiklės automobiliams pastatyti

They call it "The Overnight Wonder" for constipation.

Are you uncomfortable with your laxative? Then meet the little white pill they call "The Overnight Wonder". Just one pill at bedtime safely, surely stimulates your system's own natural rhythm. Overnight. So in the morning, you're back on the bright side. Comfortably! It's a good feeling.

What is "The Overnight Wonder"? Ex-Lax Pills. That's right—pills from Ex-Lax. Look for the white box.

Use only as directed.

